

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

RWS INFORMATIE

Integraal Veiligheid Plan (IVP)

**Project: Basisonderhoudscontract Waterdistrict
Zeeuwse Kust**

Datum	03-06-2026
Status	Definitief

Coördinator Ontwerpfase
Coördinator Uitvoeringsfase

<i>Henk van de Ruit</i>
<i>Nog onbekend</i>

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven door *Basisonderhoudscontract Waterdistrict Zeeuwse Kust*
Technisch manager *Henk van de Ruit*
Telefoon *06-22993462*
Opgesteld door *Carla van Benten PIV*
Versie *1*
Status *Definitief*

Acceptatie

Uitgegeven door: Paraaf:
Opsteller(s) *Carla van Benten*

Vrijgave *Henk van de Ruit*
Technisch manager:
Vrijgave *Erik de Paauw*
V&G-Coördinator
Vaststelling *Jasper van Bochove*
Project Manager:

Versiebeheer		
Versie concept 0.1	24-03-2026	Concept deadline
Versie concept 0.2	31-3-2026	Update concept
Versie concept 0.3	16-4-2026	Update concept
Versie concept 0.4	20-4-2026	Update concept
Versie concept 0.5	21-4-2026	Update concept
Versie Definitief	03-06-2026	

Inhoud

1	Inleiding 7
2	Uitgangspunten en randvoorwaarden 9
2.1	Beleidsverklaring veiligheid Rijkswaterstaat 9
2.2	Ambitie en doelen 10
2.3	Proactieve veiligheidscultuur 11
2.4	Gedragregels voor projectmedewerkers 12
3	Het project 13
3.1	Reikwijdte en grenzen project 13
3.2	Betrokken partijen 16
3.3	Coördinator Ontwerpfase, V&G-coördinator en Coördinator Uitvoeringsfase 17
3.4	Planning van de Werkzaamheden 19
4	Maatregelen 20
4.1	Thema's Integrale Veiligheid 20
4.2	Arbeidsveiligheid 20
4.3	Elektrische veiligheid 23
4.4	Verkeersveiligheid 24
4.5	Nautische veiligheid 25
4.6	Waterveiligheid 25
4.7	Brandveiligheid 25
4.8	Integrale beveiliging 26
4.9	Machineveiligheid 26
4.10	Constructieve veiligheid 27
4.11	Sociale Veiligheid 27
4.12	Externe Veiligheid 28
5	Afspraken 29
5.1	Gedeelde verantwoordelijkheid 29
5.3	Melden Veiligheid 30
5.4	Incident Rapportages 31
5.5	Melding door OG 31
6	Wijze van Toezicht 32
6.1	Toezicht door ON (Hiërarchisch toezicht) 32
6.2	Toezicht door OG (Coördinerend toezicht) 32
6.3	Veiligheidsrapportages Opdrachtgever 34
6.4	Onderbreken en stilleggen werk 34
7	Verantwoording van BTO-keuzen 35
8	Opleiding en instructie 36
8.1	Voorlichting en opleiding RWS 36
8.2	Opdrachtnemer 36
8.3	Inhoud van de voorlichting 37
8.4	Project specifieke veiligheidsregels 37
	Bijlage A Definities 38
	Bijlage B Ontwerp RI&E 40

Bijlage C Specifiek meldschema incidenten 41

Bijlage D – BTO Keuzen 42

1 Inleiding

Dit IVP is de invulling van het wettelijk vereiste V&G plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de overige specifieke veiligheidsdomeinen voor Rijkswaterstaat. Als Opdrachtgever heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijkheid om tijdens de ontwerpfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier en;
- Beschikbaar te stellen op de bouwlocatie alvorens de uitvoerings Werkzaamheden van start gaan (= moment dat opdrachtnemers op de bouwlocatie komen”).

Als er fysieke Werkzaamheden op de bouwlocatie worden uitgevoerd, is de opdrachtnemer vervolgens verantwoordelijk voor het uitvoeren van dit IVP en het actualiseren ervan zodra de uitvoerings Werkzaamheden daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij risicovolle Werkzaamheden. In deze gevallen zal de Coördinator Uitvoeringsfase namens de opdrachtnemer, in overleg met de Coördinator Ontwerpfase namens de opdrachtgever, moeten zorgen voor de noodzakelijke afstemming en coördinatie.

Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: Inleiding.
- Hoofdstuk 2: een beschrijving van de RWS-veiligheidsambitie alsmede de project specifieke veiligheidsdoelstellingen.
- Hoofdstuk 3: een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwlocatie, de naam van de coördinator Ontwerpfase en van de coördinator Uitvoeringsfase;
- Hoofdstuk 4: de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld in bijlage B;
- Hoofdstuk 5: de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in hoofdstuk 3;
- Hoofdstuk 6: de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- Hoofdstuk 7: de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen in de uitvoeringsfase worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- Hoofdstuk 8: de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.
- Bijlage A: Definities
- Bijlage B: Ontwerp RI&E – welke een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk (de objectrisico’s) omvat, en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouw Werkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatie Werkzaamheden (de samenlooprisico’s);
- Bijlage

Dit IVP is een coördinatie document dat zal worden aangepast indien wijzigingen in de praktijk daar aanleiding toe geven. Zie hiervoor de tabel "versiebeheer" in de colofon. Voorbeeld: in het IVP voor een vijfjarig onderhoudscontract kan bij de voorbereiding nog niet worden voorzien welke partijen in het vijfde jaar ingeschakeld gaan worden. Zodra dat wel bekend is, zal het IVP hierop moeten worden aangepast.

Als de geraamde duur van de totstandkoming van het bouwwerk meer dan 30 werkdagen beslaat en op die bouwplaats meer dan 20 werknemers tegelijkertijd arbeid verrichten, is een V&G plan verplicht.

Indien volledig ingevuld en correct aangevuld/gebruikt voldoet dit IVP aan de wettelijk vereisten voor een V&G-plan.

Acceptatie door RWS is noodzakelijk van de volgende documenten van de opdrachtnemer:

- V&G plan uitvoering (V&G plan uitvoering incl. project RI&E)
- RI&E uitvoering
- Specifieke plannen zoals bijvoorbeeld:
 - Duikplannen
 - Hijsplannen
 - Calamiteitenplan
 - Werkplannen

De te nemen beheersmaatregelen worden door de Opdrachtnemer bepaald op basis van dit IVP, de RI&E ontwerpfase, verstrekte RWS-voorschriften, de in het risicodossier vastgelegde risico's en overige veiligheidsrisico's die bij de gekozen uitvoeringswijze beheerst moeten worden.

2 Uitgangspunten en randvoorwaarden

2.1 Beleidsverklaring veiligheid Rijkswaterstaat

Met deze beleidsverklaring beloven wij, team Rijkswaterstaat, dat wij ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied, zowel in het fysieke als in het digitale domein.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen wij ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

Wij streven naar een proactief veiligheidsniveau op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat wij binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen wij door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Wij van Rijkswaterstaat hebben daarin een voorbeeldfunctie en nemen een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen wij verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven wij naar nul doden en nul ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen wij ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en –normen die wij aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. Wij werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren wij in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin wij open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen wij veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. Wij communiceren hier eerlijk, open en tijdig over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Ten slotte analyseren wij incidenten om daarvan te leren. Opdat wij maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen wij een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

Oktober 2024

Martin Wijnen

Directeur-generaal Rijkswaterstaat

2.2 Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Omwonenden.

Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

Deze algemene ambitie is door de opdrachtgever en het projectteam voor dit specifieke project vertaald in de volgende project specifieke doelen:

Clusterveiligheidsambitie:

Binnen ZD Keringen III streven wij naar werken zonder ongevallen, een cultuur waarin veiligheid een basisvoorwaarde is en het veiligheidsniveau continue verbeterd wordt.

Actie en uitgangspunten

Aan deze ambitie geeft ZD Keringen III invulling door middel van de volgende actie- en uitgangspunten:

Nul doden en nul ernstig gewonden

Doelstelling: Op het areaal Zeeuwse Kust vinden nul ongevallen met doden of ernstig gewonden plaats als gevolg van Werkzaamheden, niet onder Rijkswaterstaat personeel, niet onder het personeel van ON-ers en niet onder derden.

1. Waar (redelijkerwijs) mogelijk beheersen wij risico's volgens de arbeid hygiënische strategie. Een veilig ontwerp is hierbij het uitgangspunt. Daarnaast stimuleren wij ON-ers, om de arbeid hygiënische strategie bij uitvoering van Werkzaamheden toe te passen.
2. Wij sturen op structurele oplossingen in veiligheid. Wij zorgen dat wij de rechten/ eigenaarschap van de oplossingen verkrijgen waardoor de Werkzaamheden ook in de toekomst veilig uitgevoerd kunnen worden.
3. De RI&E's (object & project) zijn te allen tijde actueel en voorzien van een plan van aanpak. De opvolging van het plan van aanpak is volgens planning en de status up to date. De RI&E's zullen vernieuwd worden zodra hier aanleiding voor is vanuit gewijzigde wijf- en regelgeving, stand der techniek, opgedane ervaringen en/of nieuwe werkmethoden.
4. De werkinstructies veiligheid op het arsenaal zijn altijd duidelijk en actueel.
5. Veiligheid vormt een vast onderdeel van de POF waarbij wordt aangesloten bij de veiligheidsambitie.
6. De eisen m.b.t veiligheid die in de standaardcontract teksten staan worden per af te sluiten contract (specifieke Werkzaamheden) beoordeeld en indien nodig/mogelijk aangevuld.
7. Voor projecten in voorbereiding is een Coördinator Ontwerpfase aangesteld. Deze functie wordt vervuld door de Technisch Manager. De Coördinator Ontwerpfase betrekken wij vanaf de eerste fase in het project.
8. Wij sturen bij het maken van bouwkundige, technische of organisatorische keuzen op het minimaliseren van restrisico's die een nadelig effect hebben op de veiligheid tijdens de bouw-, onderhouds-, renovatie-, demontage- en sloopfase.
9. Wij leveren de opdrachtnemer een project specifiek RI&E, IVP, en IVD aan waarin wij tenminste de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk

verwerken. Waar nodig betrekken wij bij het opstellen de ON-er. Wij houden zicht op het actueel houden van genoemde documenten door ON.

10. Wij toetsen de veiligheids- en werkplannen van de ON-ers voordat de Werkzaamheden aanvangen. Plannen worden slechts geaccepteerd indien blijkt dat alle voorziene risico's benoemd en beheersbaar zijn.
11. Wij voorkomen raakvlakken door actieve V&G coördinatie op korte (1 week) en lange termijn. Hieronder valt ook het maken van lange termijnplanningen.
Wekelijks wordt raakvlakkenoverleg gehouden en er is een actieve samenwerking met de ON-ers. Daarnaast stimuleren wij de ON-ers onderling te overleggen om raakvlakkenoverleg te voorkomen.
12. Wij houden risico gestuurd toezicht op basis van de uit te voeren Werkzaamheden en ingediende plannen. Bij elk project houden wij Safety Walks tezamen met de opdrachtnemer. Daarnaast voeren wij wekelijks onaangekondigde veiligheidscontrole rondes uit. De frequentie hiervan wordt opgevoerd als blijkt dat de risico's (kwalificatie kwantificatie) hierom vragen. De resultaten van de veiligheidscontrole rondes en Safety Walks worden vastgelegd in de Veiligheidswaarnemingenstaat, gedeeld met ON-er en het IPM-team, en maandelijks gepresenteerd op het veiligheidsdashboard.
13. Wij geven follow up aan waarnemingen, audits en evaluaties liggen de afspraken vast in verslagen. Indien nodig escaleren wij met stilleggen.
14. Wij hebben zicht op de veiligheidsinspanningen van ON op onze projecten: wij bespreken bij elk overleg met de ON de veiligheid in het project.

2.3 Proactieve veiligheidscultuur

Doelstelling: Alle medewerkers van ZD A Keringen III gaan proactief om met het aspect veiligheid. We scoren proactief In de veiligheidscultuur meting.

Aan deze ambitie geven we invulling door middel van de volgende speerpunten:

1. Wij bespreken veiligheid actief in alle overleggen en maandelijks met onze adviseurs. Wat er besproken is op het gebied van veiligheid leggen we concreet vast in de verslagen.
2. Wij sturen proactief op de borging van veiligheid in alle Werkzaamheden.
3. Wij hebben inzicht in de veiligheidscultuur en veiligheidsprestaties van ons team. Wij voeren voor elke T-rapportage een Veiligheid Monitor Projecten meting uit met het team. Jaarlijks houden we een veiligheidscultuur meting met het volledige team. Vanuit de uitkomsten van de metingen wordt een verbeterplan opgesteld of bijgesteld.
4. Al onze medewerkers hebben de basiscursus integrale veiligheid gevolgd. Alle medewerkers die regelmatig op de projecten komen zijn VCA Vol gecertificeerd. Waar nodig organiseren we aanvullende team specifieke veiligheidsinstructies.
5. Wij organiseren themasessies veiligheid gericht op onderwerpen relevant voor ZD A Keringen team III.
6. Wij maken veiligheid zichtbaar en communiceren actief in nieuwsbrieven, posters en andere digitale en offline communicatiemiddelen. We delen de resultaten van Safety Walks, veiligheidsrondgangen en informatie over veiligheidsprestaties met iedereen in het team.
7. Wij zorgen ervoor dat er geen drempels zijn voor het bespreken en melden van gevaarlijke situaties en incidenten. De werkwijze melden bij 0800-802 is duidelijk voor alle medewerkers. De Projectadviseur Integrale

Veiligheid is bereikbaar en aanspreekbaar. Indien nodig kan geëscaleerd worden naar de Coördinator ontwerpfase van ZD.

8. Wij initiëren veiligheidscontrole rondes en Safety Walks, nemen daar deel aan en nodigen adviseurs uit om mee te gaan.

2.4 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie;
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk;
3. Ik zorg voor zowel een fysieke als sociale veilige werkomgeving;
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt;
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze;
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's);
7. Ik accepteer feedback over mijn (veiligheid) gedrag ongeacht mijn positie.

Er kunnen door de opdrachtnemer andere aansluitende gedragsregels op dit project worden ingebracht. Hierover zullen de projectleden door de opdrachtnemer op de hoogte worden gebracht.

3 Het project

3.1 Reikwijdte en grenzen project

3.1.1 Omschrijving van het project/bouwwerk

Op 31-12-2027 loopt de overeenkomst van het huidige prestatiecontract areaal Oosterscheldekering en overig areaal af.

Met dit basis onderhoudscontract wil Opdrachtgever een partij contracteren voor het uitvoeren van vast onderhoud en klein variabel onderhoud van het waterdistrict Zeeuwse Kust in het beheersgebied Rijkswaterstaat.

Het vast onderhoud bevat de disciplines:

- E (Electra)
- WTB (Werktuigbouw)
- C (Civiel)
- IA (Industriële automatisering)

Elektrotechniek en werktuigbouw betreft 70% van de Werkzaamheden. (Van deze 70% betreft 2% IA) Civiele techniek betreft 30% van de Werkzaamheden.

De Werkzaamheden bestaan uit:

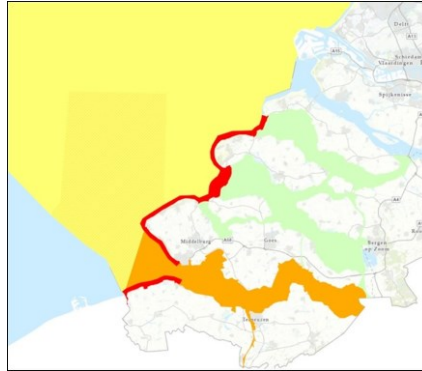
Het in stand houden van, monitoren van en informeren over het functioneren en presteren van het Areaal Zeeuwse Kust en het rapporteren over de toestand van de onderdelen van het Areaal Zeeuwse Kust. Het betreft het Meerjarig Onderhoud op het gebied van elektrotechniek (E), werktuigbouwkunde (WTB), civiele techniek (CT) en industriële automatisering (IA).

In hoofdlijn betreft het Werk de navolgende Werkzaamheden:

1. Uitvoeren Preventief onderhoud;
2. Uitvoeren Correctief onderhoud;
3. Storingswachtdienst;
4. Oplossen van storingen;
5. Uitvoeren Éénmalige werkorders;
6. Reservedelenbeheer;
7. Assistentie bij proef- en stormsluitingen;
8. Werkzaamheden ten behoeve van Operationeel Team;
9. Klein variabel onderhoud;
10. Gegevensbeheer BMS Opdrachtgever;
11. Rapportages instandhoudings Werkzaamheden;
12. Assetmanagement advies;
13. Opstellen aflever- en opleverdossiers.

3.1.2 Locatie van het bouwwerk (fysieke grenzen)

In figuur 1. Is het werkgebied in rood gearceerd. Deze geeft in grote lijnen het werkgebied en de locatie weer van de bijbehorende kunstwerken en havens.

Figuur 1 - Fysieke grenzen bouwwerk

Het areaal Waterdistrict Zeeuwse Kust omvat in zijn algemeenheid de Noordzeekust tussen Goeree Overflakkee en Zeeuws-Vlaanderen. Uitgewerkt betreft dat:

- Het systeem "Oosterscheldekering";
- Het beheerobject "Brouwersdam";
- Het beheerobject "Veerse gatdam";
- Het systeem "Roompotsluis";
- Het systeem "Brouwerspuisluis";
- Het beheerobject "Grevelingen";
- Het beheerobject "Veersemeer";
- Het systeem Kustlijn.

Kunstwerken:

- Roompotsluis (exclusief Noordlandbrug);
- Oosterscheldkering (inclusief bedieningsgebouw, Topshuis);
- Brouwerspuisluis;
- Loswallen en aanleginrichtingen.

Bodems:

- Oosterschelde;
- Grevelingenmeer;
- Veerse Meer;
- Voordelta en kunstfundament.

Havens Oosterscheldekering:

- Noordland (Binnen- en buitenhaven)
- Vluchthaven Neeltje Jans;
- Roggeplaathaven;
- Jacobahaven, (inclusief Deurenbergplaats);
- Matten- en Betonhaven;
- Middelpaathaven;
- Haven springersdiep.

Oevers /Dammen:

- Brouwersdam (oevers en oeverbekledingen)
- Veersegatdam (oevers en oeverbekledingen)
- Oevers/zeewering Neeltje Jans;
- Eiland Roggenplaat;
- (Haven) dammen en damaanzetten Oosterscheldekering.

Wegen:

- De N57, inclusief werkweg over de Oosterscheldekering; asfalt, voegovergangen, markering, barrière, geleiderail, hemelwaterafvoer en wegmeubilair behoren niet tot de scope van deze opdracht. Alle betonnen onderdelen (m.u.v. barrière) en leuning behoren wel tot de opdracht;
- De onderliggende wegen, inclusief wegmeubilair op het eiland Neeltje Jans behoren tot de opdracht. Dit betreft met name de Faelweg en de toegangswegen richting het Topshuis en de toegangswegen op en naar de dammen;
- Onderliggende wegen op de Brouwersdam;
- Onderliggende wegen op de Veersedam;
- Het onderhoud aan de verkeer regulerende maatregelen ten behoeve van de werkweg en het onderhoud aan de slagbomen behoren wel tot de opdracht.

Terreinen:

- Plantsoenen en bermen;
- Centraal opslagterrein op Neeltje Jans (COT);
- Parkeerterreinen.

Buitenscope:

- Bestorten ontgroningen kuilen;
- Baggeren havens;
- Drijvende vaarwegmarkeringen;
- Veiligheidslijn Oosterscheldekering;
- Meetnet Zege;
- Kantoor en loods COT vallen buiten de opdracht (demarcatie is vastgesteld met Corporate dienst);
- MOBZ gerelateerde installaties in het Topshuis op 3de en 4de verdieping (worden onderhouden door VZD);
- De installaties in de portiersloge van het Topshuis (MOBZ-systemen en ABB-systemen);
- Onderhoud Middenspanninginstallaties en trafo's
- Onderhoud Brandmeld- en brandblusinstallaties;
- Onderhoud Kathodische bescherming;
- Onderhoud laadgelijkrichters, nb.: 1ste lijn onderhoud behoort wel tot de scope;
- Onderhoud NSTA;
- Onderhoud Besturingssystemen Oosterscheldekering.

3.2 Betrokken partijen

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle betrokken partijen, die belang hebben bij dit IVP.

3.2.1 Opdrachtgever

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
Naam	RWS PPO
Bezoekadres	<i>Rijnstraat 8</i>
Postcode en Plaats	<i>2515 XP Den Haag</i>
Telefoonnummer	<i>070-456 00 00</i>
Emailadres	<i>Martin.wijnen@rws.nl</i>

3.2.2 Opdrachtnemer(s)

Vermeld hier de gegevens van de (hoofd)contractant

Organisatie	<i>Naam</i>
Naam	<i>Naam</i>
Bezoekadres	<i>Adres</i>
Postcode en Plaats	<i>Postcode, Plaats</i>
Telefoonnummer	<i>Telefoonnummer</i>
Emailadres	<i>Emailadres</i>

3.2.3 Overige partijen

3.3 Coördinator Ontwerpfase, V&G-coördinator en Coördinator Uitvoeringsfase

3.3.1 Coördinator Ontwerpfase, namens de opdrachtgever

N.B. De wettelijke Ontwerpfase loopt totdat de schop de grond in gaat en eindigt dus niet na Contractgunning. In voorkomende gevallen kunnen Ontwerpfase en Uitvoeringsfase parallel lopen.

Coördinator Ontwerpfase

Organisatie	<i>Rijkswaterstaat</i>
Naam	<i>Henk van de Ruit</i>
Bezoekadres	<i>Topshuis; Dijkgraaf A.M. Gelukweg 1</i>
Postcode en Plaats	<i>4354RA Vrouwenpolder</i>
Telefoonnummer	<i>06-22993462</i>
Emailadres	<i>Henk.vande.ruit@rws.nl</i>
V&G ondersteuning	<i>Carla van Benten (PIV)</i>

3.3.2 V&G-Coördinator Opdrachtgever

V&G-Coördinator Opdrachtgever

Organisatie	<i>Rijkswaterstaat</i>
Naam	<i>Erik de Paauw</i>
Bezoekadres	<i>Poelendaelesingel 18</i>
Postcode en Plaats	<i>4335 JA Middelburg</i>
Telefoonnummer	<i>06-22556523</i>
Emailadres	<i>Erik.de.Paauw@RWS.nl</i>

3.3.3 Coördinator Uitvoeringsfase, namens de Opdrachtnemer

N.B. de wettelijke Uitvoeringsfase begint als “de schop in de grond gaat”.

Coördinator Uitvoeringsfase

Organisatie	<i>Naam</i>
Naam	<i>Naam</i>
Bezoekadres	<i>Adres</i>
Postcode en Plaats	<i>Postcode, Plaats</i>
Telefoonnummer	<i>Telefoonnummer</i>
Emailadres	<i>Emailadres</i>

3.3.4 Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheden

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden m.b.t. integrale veiligheid per IPM-rolhouder zijn als volgt:

- Project Manager (PM)
 - De PM is eindverantwoordelijke voor veiligheid binnen de projectscope;
 - Is verantwoordelijk voor veiligheidscultuur binnen projectteam en scopegebied;

- Geeft de go-no/go op sleutelmomenten 1,2,3 & 5 en borgt dat Werkzaamheden niet beginnen voordat de stukken zijn getoetst door TM en VGC.
- Technisch Manager (TM)
De TM is operationeel verantwoordelijk voor borging van integrale veiligheid in het project.
Daarnaast vervult hij de rol van Coördinator Ontwerpfase en coördineert dat:
 - Ontwerp/ uitvoering keuzes ook een veiligheidscomponent hebben;
 - Deze afwegingen expliciet worden gemaakt, worden vastgelegd en herleidbaar zijn via het IVD (vervult de functie van V&G dossier houder), voor arbeidsveiligheid;
 - Bewerkstelt dat artikel 2.26 Arbobesluit wordt uitgevoerd;
 - Stelt het IVP op of laat dit uitvoeren;
 - Stelt het IVD samen of laat dit samenstellen;
 - Is aanspreekpunt voor V&G-coördinator uitvoering bij ON.
- Omgeving Manager (OM)
De OM is verantwoordelijk voor het contract met betrekking tot de omgeving
 - Inventariseert de veiligheid in de omgeving en stemt af met de Coördinator Ontwerpfase;
 - Inventariseert klanteisen over veiligheid;
 - Overlegt met de veiligheidsregio;
 - Minimaliseert veiligheidsrisico's voor de omgeving (verkeer, omwonende en gebruikers publieke domein);
 - Communiceert en stemt af met omgeving
- Contract Manager (CM)
Is verantwoordelijk voor de contract beheersing.
 - Onderdeel hiervan is ervoor te zorgen dat de documenten die ter acceptatie worden ingediend worden getoetst;
 - CM of contract adviseur beoordeelt mede of wordt voldaan aan contract eisen.
- Manager Projectbeheersing (MPb)
Borgt dat integrale veiligheid is ingebed in alle project beheersprocessen.
 - Dit doet hij/zij door bij de inrichting (en periodieke PDCA-actualisatie) van die processen, rekening te houden met integrale veiligheid.
- Project Adviseur Integrale Veiligheid (PIV)
De PIV heeft een aanjaagfunctie richting RWS-project team en ondersteunt onder andere de TM bij bepaalde taken. Aanvullend op die taken kan de PIV-ondersteuning bieden aan andere IPM-rolhouders op het gebied van veiligheid.
 - Bewaakt de uitvoering van de acties uit het Integrale Veiligheidsplan;
 - Adviseert gevraagd en ongevraagd met betrekking tot alle veiligheidsdomeinen binnen het project.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden m.b.t. integrale veiligheid buiten het IPM-team als volgt:

- Veiligheid en Gezondheid Coördinator (VGC)
De V&G Coördinator adviseert het IPM Team bij de invulling van de

Vergewisplicht zoals beschreven in het Arbobesluit art. 2.26.
De VGC adviseert en toetst door middel van sleutelmomenten.

- Portfoliomanager (PFM)
De PFM geeft een go-no-go op sleutelmomenten en borgt dat de Werkzaamheden niet kunnen beginnen voordat stukken zijn getoetst op veiligheid door TM en VGC.

3.4 Planning van de Werkzaamheden

Beoogde datum aanvang Werkzaamheden op bouwlocatie/in areaal	<i>1-1-2028</i>
Beoogde datum einde Werkzaamheden	<i>31-12-2033</i>
Beoogde uitvoeringsduur	<i>6 jaar met een mogelijkheid van 2 keer 2 jaar verlengen.</i>

4 Maatregelen

In dit hoofdstuk zijn de relevante veiligheidsthema's binnen het project beschreven, gebaseerd op het RWS-beleid. In de ontwerpfase is er gekeken naar de risico's voor integrale veiligheid en gezondheid die zich voor kunnen doen tijdens de (bouw) uitvoerings- en gebruiksfase. In de project RI&E (bijlage B) staan de risico's beschreven met een advies hoe de risico's beheerst zouden kunnen worden.

De ON dient de risico's uit het V&G dossier ontwerpfase te vertalen naar concrete maatregelen voor de uitvoeringsfase. Deze moeten vervolgens opgenomen worden in de Project RI&E (bijlage B). Opdrachtnemer is contractueel verplicht om een V&G plan uitvoering op te stellen waarin de veiligheidsthema's zijn uitgewerkt.

Het V&G plan uitvoering en onderliggende Project RI&E's dienen geaccepteerd te worden door het projectteam voordat de uitvoering start.

Per veiligheidsdomein worden de belangrijkste risico's in de ontwerpfase weergegeven.

4.1 Thema's Integrale Veiligheid

Voor dit project zijn de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☒ Elektrische veiligheid
☒ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☒ Nautische veiligheid	☒ Constructieve veiligheid
☒ Waterveiligheid	☒ Sociale veiligheid
☒ Externe veiligheid	☒ Brandveiligheid
☒ Machineveiligheid	☒ Integrale beveiliging

De aangekruiste veiligheidsdomeinen worden behandeld in dit IVP.

De definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen kun je terugvinden in Bijlage A.

4.2 Arbeidsveiligheid

Onder arbeidsveiligheid wordt verstaan het zorgdragen voor een veilige werkomgeving en uitvoering van Werkzaamheden waarbij ongevallen worden voorkomen. Dit mede door het voldoen aan de wettelijke verplichtingen zoals vastgelegd in de Arbowet en de onderliggende besluiten tijdens de realisatiefase.

Aandachtspunten in:

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Aanrijding verkeer	Tijdens Werkzaamheden in verkeerskoker (fietsverkeer en elektrische karretje), op openbare wegen en of openbare ruimte.
Vallen van hoogte	Struikelen en vallen van lagere hoogtes <2.5m Vallen >2.5m van trappen, installaties, gebouwen
Verdrinkingsgevaar	Tijdens werken nabij of boven het water <4m
Elektrische gevaren – elektrocutie	Zie sectie Electrische veiligheid
Raakvlakken	Werken boven, onder en naast elkaar. Zie ook andere veiligheid domeinen.
Besloten en beperkte ruimte	Tijdens Werkzaamheden in technische ruimten, en object specifieke locaties, ATEX 114 en 153
Gevaarlijke stoffen, specifieke gevaarlijke stoffen, opslag gevaarlijke stoffen, gasexplosieveiligheid, en biologische agentia	Aanwezigheid gevaarlijke stoffen algemeen, o.a. schoonmaakmiddelen, verven, lijmen; Aanwezigheid brandbare en brand bevorderende stoffen o.a. gasflessen, waterstof vanuit accu's en besloten of specifieke ruimten; Aanwezigheid zogenaamde CMR stoffen - kankerverwekkende (carcinogene) o.a. Chroom-6, asbest, dieselemissies, kwartstof vanuit natuur en materialen; - mutagene en reprotoxische stoffen; - persistente en zeer persistente stoffen - bio accumulerende en zeer bio accumulerende stoffen en op termijn hormoon verstorende stoffen Aanwezigheid biologische agentia, o.a. bij contact met afval, oppervlaktewater, afvalwater en/of rioolwater, koelwater en metaalbewerkingsvloeistoffen. Aanwezigheid biologische agentia vanuit levende organismen of micro-organismen o.a. legionellabacteriën, virussen, schimmels en gisten, vanuit mens, dier en kadavers en planten aanwezig op het arsenaal.

Hinderlijke stoffen	Stoffen die irriteren maar zonder specifieke gevolgen voor de gezondheid o.a. stof uit natuurlijke omgeving, en onderhoud en beheer Werkzaamheden, raakvlakken.
Klimaat- hitte koude en vocht	Tijdens Werkzaamheden buiten
Lawaai	Tijdens Werkzaamheden op de kering, voortkomend uit snelstromend water en vanuit raakvlakken.
Arbeidsmiddelen	Beeldschermwerk; Zie ook sectie Machine veiligheid
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Vanuit raakvlakken	Risico's vanuit onverwachte opstart of vrijkomende energie (mechanisch, elektrische, hydraulisch) Risico's vanuit constructieve aspecten. Risico's vanuit samenloop meerdere activiteiten. Risico's vanuit samenloop gebruikers (werk)weg
Fysieke gevaren	o.a. Werkhouding, repeterende bewegingen, tillen, dragen, duwen en trekken zware lasten
Geraakt worden door	Vallende, rondvliegende of wegschietende objecten vanuit eigen Werkzaamheden of door raakvlak risico's.
Arbeidsmiddelen	Werken met gereedschap, werktuigen en machines; Werken met mobiele arbeidsmiddelen met eigen aandrijving; Hijs- en hefwerktuigen en gereedschap; werkbakken, Werken met steigers en ladders;
Gevaarlijke stoffen	Werken met gevaarlijke stoffen en materialen
Trillingen	Hand-arm trillingen bij werken met trillend en/of stotend gereedschap Lichaamstrillingen bij mobiele transportmiddelen
Straling (niet-ioniserende)	Tijdens las Werkzaamheden en blootstelling aan radarsystemen en in nabijheid van kabels (EMV)
Specifieke Werkzaamheden: - Werkzaamheden onder water - Werken nabij Ontploffbare Oorlogsresten (OO) - Werken met Asbest - Werken Chroom-6	Verdrinkingsgevaar, beknelling, onderkoeling Explosierisico's, brand, geraakt worden door rondvliegende objecten Gezondheidsrisico's Gezondheidsrisico's

- Werken op RWS Objecten	Gezondheidsrisico's, onvoldoende kennis van Arbeidshygiënische (AH) maatregelen en richtlijnen Sociale veiligheid
Calamiteiten Tijdens Werkzaamheden algemeen en specifieke Werkzaamheden: Redding op hoogte (o.a. rope acces) & Redding bij val in het water Coördinatie BHV Communicatiemiddelen en ICT	Vallen van hoogte, beknellen, fysieke belasting Verdrinking, Onderkoeling, Shock Beperkte beschikbaarheid vluchtwegen Geen toegang tot sleutels toegangsdeuren Competenties en beschikbaarheid BHVrs Internet restricties in verkeerskoker en op het water Beschikbaarheid calamiteitenplan

4.3

Elektrische veiligheid

Onder elektrische veiligheid wordt verstaan, het veilig werken met elektrische laag/ hoogspanning. De Elektrische arbeidsveiligheid wordt gewaarborgd door de inrichting van een adequate bedrijfsvoering van de elektrische installaties (BEI). De Handleiding bedrijfsvoering Elektrische Installaties geeft invulling aan de Arbo-verplichtingen over elektrische veiligheid, welke contractueel zijn opgenomen.

RWS conformeert zich voor veilige bedrijfsvoering van elektrische installaties en elektrische arbeidsmiddelen aan de volgende normen:

NEN 3140: Veilige bedrijfsvoering laagspanning
NEN 1010: Veiligheidseisen laagspanningsinstallaties
NEN 3840: Veilige bedrijfsvoering hoogspanning

Overige normen qua kabels en elektrische installaties zijn gespecificeerd in technische documentaties

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Contact elektrische installaties Contact kabels Kortsluiting bij machines Statische elektriciteit Elektromagnetische straling Elektromagnetische Compatibiliteit	Electrocutiegevaar en verbranding Electrocutiegevaar Electrocutiegevaar en verbranding Potentieel voor brand en explosies Verstoring van medische implantaten Tintelingen, pijn, het ongecontroleerd samentrekken van spieren of verstoring van het hartritme Verstoring elektrische componenten en systemen

Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Werken met elektrische installaties en kabels	Lockout/Tagout-beleid onvoldoende ingericht Onvoldoende gedetailleerde Machine specifieke procedures Onvoldoende in kaart gebrachte energie-controlepunten Onvoldoende opgeleide werknemers Ongeschikte of onvoldoende vergrendelingssystemen Letsel Explosiegevaar Brandgevaar Vlambogen & Schade Onvoldoende voorlichting en toezicht Onvoldoende bekend met RWS BEI-beleid Onvoldoende bekend met samenloop risico's andere opdrachtnemers
Raakvlakken met andere opdrachtnemers	

4.4

Verkeersveiligheid

Onder verkeersveiligheid wordt voor dit project verstaan het borgen van de veiligheid van de medewerkers tegen aanrijdingsgevaar en het veilig begeleiden van de weggebruiker bij Werkzaamheden.

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Aanrijdgevaar door werkverkeer en verkeer van de openbare wegen.	Aanwezigheid van zowel personen als Werkverkeer Beperkte parkeermogelijkheden
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Werkzaamheden op het areaal Raakvlakken door activiteiten van andere Opdrachtnemers	Onvoldoende afscherming Onvoldoende verlichting werkvlak Inrichting werkvak niet volgens CROW en RWS Werkinstructies Onvoldoende 360-zicht bestuurder Sociale veiligheid door interacties met (werk)weggebruikers Onvoldoende waarschuwingsmiddelen Zichtbaarheid weggebruikers

4.5 Nautische veiligheid

Nautilus veiligheid is de effectieve bescherming tegen schade die door scheepvaartverkeer kan worden veroorzaakt.

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Gebruik vaarroutes Waterstanden, stroming Golven, weeromstandigheden	Raakvlak met scheepvaartverkeer Raakvlak met scheepsinfrastructuur Schade milieu
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Nautische operaties Laden en lossen Kraanoperaties	Aanvaring, vastlopen, zinken, stuurloos raken, Geschiktheid vessel voor operaties (b.v. stabiliteit, diepgang, motor capaciteit). Schade scheepsinfrastructuur Vallende objecten Werken nabij en op het water

4.6 Waterveiligheid

Waterveiligheid gaat over het functioneren van het watersysteem om mensen, eigendommen en milieu tegen (hoog) water te beschermen. Voor dit project geldt specifieke aandacht verhoogd risico voor:

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Te lichte constructies bodem- en of talud bescherming;	Bezwijken met overstromingen Bedelving en verdrinkingsgevaar
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Werken in stormseizoen	Onvoldoende maatregelen tijdens werken stormseizoen
	Geen rekening gehouden met extreme waterstanden of weersinvloeden voorafgaand aan Werkzaamheden

4.7 Brandveiligheid

Brandveiligheid tijdens de uitvoeringsfase betekent het afdoende nemen van voorzorgsmaatregelen tijdens de uitvoering om brand- en explosies te voorkomen.

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Ontwerp objecten binnen het areaal Zeeuwse Kust	Compartimering en vluchtroutes
	Brandwerende materialen
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Hete Werkzaamheden	Brand, letsel

Electrische overbelasting/kortsluiting Defecte en beschadigde gereedschappen	Raakvlakken waarbij werkzaamheden niet voldoende zijn gecommuniceerd Kortsluiting met brand
Verkeerde opslag omgang gevaarlijke stoffen	Brand, letsel en explosies
Werken in besloten ruimten	Brand, letsel en verstikking
Werken in speciale ruimten	Brand, letsel en verstikking
Organisatie BHV	Competentie werknemers
Escalatie brand	Niet correct werken van de BMI, ontbreken van de juiste blus voorzieningen, onvoldoende toezicht

4.8 Integrale beveiliging

Integrale beveiliging van infrastructurele objecten en beveiliging van objecten die vallen onder de corporate beveiliging en securitybeleid. Bij veiligheid op dit gebied wordt gedacht aan bijvoorbeeld fysieke beveiliging, cybersecurity, privacy en integriteit vanuit de Arbocatalogus.

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Toegang Objecten en Topshuis	Toegang onbevoegde personen tot de objecten/ Topshuis tijdens bouw Werkzaamheden
	Toegang onbevoegde personen tijdens afwezigheid medewerkers
	Toegang onbevoegde personen vitale ruimtes
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Aanmeldprocedure	Weigering toegang

4.9 Machineveiligheid

Arbeidsmiddelen zijn alle hulpmiddelen die bij het werk worden gebruikt, variërend van eenvoudig gereedschap en elektrisch handgereedschap tot machines en componenten van procesinstallaties.

Machine veiligheid betreft het beperken van risico's voor personen, voortkomend uit de arbeidsmiddelen gedurende alle levensfasen van de machine.

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Inherent veilig ontwerp	Bijhouden Stand der Techniek
Machineverordening	Implementatie nieuwe criteria na wetswijziging onvoldoende geborgd (b.v. ergonomie eisen)
Machine RI&E en Plan van Aanpak	Betrouwbaarheid en volledigheid na substantiële wijzigingen
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Werken met machines	Onvoldoende mechanisch- hydraulisch en elektrisch veiligstellen

	Lockout/Tagout-beleid onvoldoende ingericht Onvoldoende gedetailleerde Machine specifieke procedures Onvoldoende in kaart gebrachte energie-controlepunten Onvoldoende opgeleide werknemers Ongeschikte of onvoldoende vergrendelingssystemen (LOTO)
Mechanische risico's	Gegrepen of bekneeld raken door bewegende delen – onvoldoende afscherming
	Snijden, stoten, steken, wrijven, afsnijden, aanraken hete delen, injectie letsel hydrauliek Blootstelling gevaarlijke stoffen, dampen, mist.
Informatie en voorlichting	Handleidingen niet beschikbaar gesteld nabij machines en- of niet in het Nederlands opgesteld, geen werkinstructiekaarten, onvoldoende toezicht, taalbarrières voor werknemers van niet-Nederlandse afkomst.

4.10 Constructieve veiligheid

Onder constructie veiligheid wordt verstaan de veiligheid van personen met betrekking tot het bezwijken van of ontstaan van schade aan een constructie. Voor dit project geldt specifieke aandacht (verhoogd risico) voor:

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Belastbaarheid werkweg en draagkracht bovenbalk OSK Belastbaarheid Patio Topshuis	Bezwijken en of schade aan constructie
Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Hijs Werkzaamheden	Raken van constructie waardoor deze onstabiel wordt
Meerdere kranen op werkweg	Belasting werkweg te hoog
Steigers	Instabiliteit, instorten, omvallen tijdens gebruik, montage of demontage
Aanbrengen hijsankers in objecten	Beschadigingen objecten binnen het hele areaal Zeeuwse kuist

4.11 Sociale Veiligheid

Onder sociale veiligheid wordt verstaan een veilige en als veilig ervaren situatie en omgeving (publieke ruimte), waarin men met waarin men zich vrij voelt van dreiging, agressie of geweld van anderen.

Voor sociale veiligheid geldt de volgende specifieke aandacht (belangrijk risico):

Ontwerpfase:	
Aandachtspunten	Risico's
Onderbreken beveiligingsschil	Toegang onbevoegden
Realisatiefase (niet uitputtend):	

Aandachtspunten	Risico's
Aanwezigheid vissers en stropers	Conflicten
Meerdere verkeersdeelnemers/ON	Conflicten
Meerdere ON	Conflicten

4.12 Externe Veiligheid

Externe veiligheid betreft de veiligheid van personen in de nabijheid van een transportroute gevaarlijke stoffen en/of opslag, verwerking, productie hiervan. Daarbij kunnen calamiteiten ontstaan die invloed kunnen hebben op de werkzaamheden.

Voor externe veiligheid gelden de volgende specifieke aandachtspunten (belangrijke risico's):

Realisatiefase (niet uitputtend):	
Aandachtspunten	Risico's
Bereikbaarheid	Risico's omgeving a.g.v. omleidingsroutes
Gevaarlijke stoffen	Transportroutes gevaarlijke stoffen
Opslag Hydraulische olie	Aanwezigheid opslag Hydraulische olie in verkeerskoker

5 Afspraken

5.1 **Gedeelde verantwoordelijkheid**

Veiligheid is een kerntaak van Rijkswaterstaat en een speerpunt bij Opdrachtgever. Tijdens Werkzaamheden dient de veiligheid van de omgeving gegarandeerd te worden. De verantwoordelijkheid voor veiligheid is een ketenverantwoordelijkheid tussen de opdrachtgever, de beheerder en de opdrachtnemer.

Om te waarborgen dat wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving, normen en overige eisen op het gebied van veiligheid en gezondheid, worden alle plannen waarin bijzondere veiligheids- en gezondheidsaspecten worden verwoord, voor uitgifte beoordeeld en getoetst. Zonder acceptatie kunnen de Werkzaamheden niet aanvangen.

5.2 **Communicatie**

Formele communicatie tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer moeten opgenomen worden in het Projectplan.

Het doel van communicatie is het delen van informatie (kennis), het beïnvloeden van houding en gedrag, en het opbouwen of onderhouden van relaties en verbinding.

Er zijn drie soorten communicatie:

- (Werk)overleg
- Omgevingscommunicatie
- Bouwcommunicatie

Werkoverleg

(Werk)overleg heeft tot doel het delen van informatie en kennis tussen opdrachtgever en opdrachtnemer(s).

Na gunning van het contract zullen opdrachtgever en opdrachtnemer in gezamenlijk overleg vastleggen welke overlegvormen er gedurende het contract plaats zullen vinden.

Een algemene eis is dat de voertaal in woord en geschrift tussen Opdrachtgever en opdracht nemer de Nederlandse taal dient te zijn.

Omgevingscommunicatie

Omgevingscommunicatie heeft als doel een zichtbaar en herkenbaar Rijkswaterstaat neer te zetten en op uniforme wijze eenduidige informatie over Rijkswaterstaat, de Werkzaamheden en mogelijke hinder te verstrekken.

De omgevingscommunicatie richt zich onder andere op de volgende doelgroepen:

- Potentiële weg-en vaarweggebruikers;
- Omwonende (bewoners, bedrijven, instellingen van aan- en omliggende wijken, dorpen en gemeenten);
- Belangengroepen

Bouwcommunicatie

Bouwcommunicatie heeft als doel het afstemmen (onderling aanpassen van activiteiten of plannen) van de Werkzaamheden en het informeren van weg- en vaarweggebruikers tijdens de Werkzaamheden).

Bouwcommunicatie richt zich onder andere op de volgende doelgroepen:

1. Gebruikers van de betreffende weg of vaarweg;
2. Bewoners, eigenaren, bedrijven en instellingen van direct aanliggende percelen;
3. Hulpverleningsdiensten;
4. Gemeenten;
5. Regionale omgevingsdiensten;
6. Provincies;
7. Waterschappen;
8. Weg- en vaarwegbeheerders;
9. Aannemers

Voor bouwcommunicatie wordt gebruikt gemaakt van onder andere de volgende communicatiemiddelen:

1. Bouwborden;
2. Vooraankondigingsborden, tekstwagens, mobiele DRIP's en informatieborden.

5.3

Melden Veiligheid

Binnen het project dienen veiligheidsincidenten te worden gemeld door ON bij de contractgemachtigde van OG en vervolgens aan de aangewezen verantwoordelijke zoals opgenomen in bijlage C.

In tabel 5.3 is een overzicht gegeven van frequentie en middel van communicatie.

Incident	Melden naar OG	Meldingsvorm
Ongeval, zwaar letsel	Direct	Telefonisch
Ongeval, licht letsel	Direct	E-mail
Bijna-ongeval	Binnen 24 uur	E-mail
Gevaarlijke situatie	Maandelijks	E-mail, Bulkmeldingsformulier
Gevaarlijke handeling	Maandelijks	Email, Bulkmeldingsformulier
Situatie met agressie en geweld	Binnen 24 uur	E-mail

Tabel 5.3 – Melden incidenten door opdrachtnemer naar opdrachtgever

Een arbeidsongeval met een dodelijke afloop, een ziekenhuisopname of blijvend letsel, ook wanneer dit pas later blijkt, dient door de opdrachtnemer, gemeld te worden aan de Nederlandse Arbeidsinspectie. Dit kan 24 uur per dag, 7 dagen per week via een online formulier (<https://portaal.nl/arbeidsinspectie.nl/ongeval>) of telefoonnummer 0800-5151. Na de melding zal de Arbeidsinspectie aangeven wanneer ze op locatie komen voor inspectie. De opdrachtnemer en opdrachtgever dient te borgen dat de plaats van het ongeval, tot de komst van de inspecteur ongewijzigd blijft.

5.4 Incident Rapportages

Wanneer bij de Opdrachtnemer een melding plichtig arbeidsongeval heeft plaatsgevonden, kan de Arbeidsinspectie vragen om dit ongeval te onderzoeken en hierover te rapporteren aan de Arbeidsinspectie.

Voor alle, niet direct medeplichtige, incidenten bepalen opdrachtgever en opdrachtnemer in samenspraak of een incidentrapportage moet worden opgesteld. Na afronding van het onderzoek dient de rapportage zo spoedig mogelijk ter informatie gedeeld te worden met Opdrachtgever. Doel hiervan is om te leren van incidenten en te vergewissen dat passende maatregelen zijn getroffen om herhaling te voorkomen.

5.5 Melding door OG

Gedurende de looptijd van een contract is de contract manager verantwoordelijk voor het afhandelen van veiligheidsmeldingen en het informeren van het IPM-team. De CM betreft de TM hierbij. De projectadviseur integrale veiligheid (PIV) ondersteunt de TM hierin. Afhankelijk van de melding wordt deze direct doorgezet naar het MIR (Meldpunt Incidenten Registratie) of via bulkmeldingen.

6 Wijze van Toezicht

Toezicht houden is een activiteit. Het is niet alleen corrigeren en sanctioneren, maar zeker ook complimenteren en waarderen. Zo voorkomen we verslofing van de veiligheidsregels. Er zijn verschillende methodes van toezicht. De Arbowetgeving maakt een onderscheid tussen "coördinerend en "hiërarchisch toezicht".

- Coördinerend toezicht is toezicht op de uitvoering van een uitbestede opdracht en op andere personen, bijvoorbeeld op aannemerspersoneel.
- Hiërarchisch toezicht is toezicht op de eigen medewerkers en op personen en ZZP'ers.

6.1 Toezicht door ON (Hiërarchisch toezicht)

De ON is verantwoordelijk voor het houden van toezicht op de borging van de veiligheid tijdens de realisatiefase. De organisatie van dit toezicht dient vastgelegd te worden in het V&G plan uitvoering.

OG verwacht dat er door ON op verschillende manieren toezicht wordt gehouden:

1. Onderling toezicht;
2. Toezicht door leidinggevende;
3. Toezicht door werkplekinspecties/veiligheidsrondes/safety walks;
4. Waar nodig aangevuld met toezicht door veiligheidskundigen.

ON dient dit toezicht ervaring* gestuurd (dat wil zeggen: op basis van kennis van/vertrouwen in de onderaannemer) in te richten. Dit betekent dat er in ieder geval specifiek toezicht is in de situatie waar hoge risico's zijn vanuit werkzaamheden, samenlooprisico's vanuit werkzaamheden, of bij overige risico verhogende factoren.

Met specifiek toezicht wordt in deze bedoeld dat de betreffende medewerkers op dat moment geen andere taken hebben en voldoende kennis en kunde om te kunnen beoordelen dat de werkzaamheden veilig verlopen.

Bij situaties met ernstig gevaar voor de veiligheid of gezondheid van personen dient het werk direct stilgelegd te worden.

6.2 Toezicht door OG (Coördinerend toezicht)

Opdrachtgever geeft invulling aan zijn (wettelijke) toezichthoudende taken d.m.v.:

- Feitelijk toezicht d.m.v. waarnemingen, veiligheidsrondes en safety walks;
- Monitoring hoe opdrachtnemer een aantoonbaar veiligheidscultuur binnen haar projectorganisatie realiseert;
- Monitoren dat opdrachtnemer werkzaamheden afstemt met andere aannemers werkzaam in het areaal;
- Zorgdragen dat veiligheid altijd besproken wordt bij interne en externe overleggen.

*Ervaring gestuurd toezicht houdt in dat toezicht gehouden wordt op basis van kennis, ervaring en vertrouwen van het RWS IPM Team c.q. de opdrachtnemer c.q. de onderaannemer en/of de uit te voeren werkzaamheden.

Bij het feitelijk toezicht wordt gemonitord of de opdrachtnemer de beheersmaatregelen toepast die hij in zijn V&G plannen of werkplannen heeft beschreven en of hij invulling geeft aan de wettelijke- en contractuele eisen. Tevens hebben de waarnemingen tot doel om de risico's in het risico dossier van het werk (buiten) scherp te krijgen c.q. actueel te maken en daarmee de juiste toetsen uit te kunnen voeren. De frequentie van het doen van waarneming(en), veiligheidsrondes of Safety Walk, zal door opdrachtgever ervaring gestuurd* en verwachte risico's en uitvoeringsactiviteiten worden vastgesteld.

6.2.1 *Systeem gerichte contractbeheersing*

De strategie is om veiligheidsrisico's op detail niveau op te nemen in de RI&E en generieke veiligheidsrisico's in het risicodossier. Laatste scoren vrij hoog waardoor ze toetsbaar zijn. Voor de intake SCB toetsen, koppelen we ze aan de specifieke veiligheidsrisico's uit de RI&E. Standaardwerkwijze is dat we de RI&E van het object krijgen van de beheerder, wij maken hem specifiek voor het contract en ON maakt hem specifiek voor zijn Werkzaamheden. Hiermee is het risico voldoende geborgd.

Er kunnen vanuit de OG drie verschillende soorten toetsen worden uitgevoerd:

1. Systeemtoets
2. Procestoets
3. Producttoets

6.2.2 *Veiligheidsrondes*

Naast de SCB toetsen worden Veiligheidsrondes uitgevoerd bij Werkzaamheden door onaangekondigd of aangekondigd bezoek van veiligheidkundigen van OG om de veiligheidssituatie in brede zin op de werklocatie te beoordelen, verbeteringen te identificeren en het veiligheidsbewustzijn te vergroten. Van de veiligheidsrondes worden de waarnemingen (positieve en negatieve) en verbeterpunten in een rapport vastgelegd en gedeeld met de Opdrachtnemer.

De volgende uitgangspunten gelden specifiek voor Veiligheidsrondes:

- Veiligheidsrondes worden uitgevoerd met gebruik van de voor de verschillende veiligheidsdomeinen van toepassing zijnde wet- en regelgeving, richtlijnen en toepasbare Arbo catalogus vanuit verschillende industrieën. Voorbeelden hiervan omvatten onder andere de CROW-richtlijnen 96a en 96b Verkeersmaatregelen, de BEI, ArboTechniek en de Arbocatalogus bouw en infra;
- Planning op basis van een analyse van het risicodossier, maar risico-overwegingen in het IV-dossier kunnen ook aanleiding vormen voor een Veiligheidsronde;
- Uitkomsten (veiligheid waarnemingen) worden gerapporteerd aan de Contractmanager en de Technisch Manager.

6.2.3 *Safety Walks*

Een Safety Walk (SW) is een aangekondigd gezamenlijk bezoek met leidinggevende van de Opdrachtgever en de Opdrachtnemer op locatie van de Werkzaamheden. Met een Safety walk wordt het belang van veiligheid en gezondheid uitgedragen doordat de leidinggevende zichtbaar – voor alle werknemers – aandacht geven aan veiligheid. Een Safety Walk is een sterk

signaal vanuit het management van hun betrokkenheid bij en het belang van veiligheid op de werkvloer.

De volgende uitgangspunten gelden specifiek voor Safety Walks:

- Safety Walks worden ingepland;
- Aan de Safety Walk nemen leidinggevende van de Opdrachtgever en Opdrachtnemer gezamenlijk deel;
- De Contractmanager accordeert de opgestelde Safety Walk rapportages
- De Safety Walk wordt uitgevoerd volgens de instructie Safety Walk van Rijkswaterstaat;
- Een rapport met waarnemingen van de Safety Walk dient als uitgangspunt voor vervolgmaatregelen;

6.3 Veiligheidsrapportages Opdrachtgever

Veiligheidsrapportages zijn van belang bij het houden van toezicht om inzicht te hebben op de relevante risico's en de effectiviteit van de controlerende maatregelen.

6.3.1 Rapportages ON

ON dient de waarnemingen voortkomend uit veiligheidsrondes, inspecties en meldingen bij te houden in een overzicht. Vanuit dit overzicht kan monitoring op de uitvoering van acties (beheersmaatregelen) plaatsvinden en kunnen trendanalyses worden gemaakt. Tevens dienen er doormeldingen gedaan te worden naar de OG.

6.4 Onderbreken en stilleggen werk

Bij toezicht hoort ook de mogelijkheid tot het onderbreken en stilleggen van Werkzaamheden.

Binnen RWS is 1 van de gedragsregels veiligheid:
"Ik stop elke klus die niet goed voelt"

Zowel van de ON als OG wordt verwacht dat Werkzaamheden gestopt worden indien de veiligheid van mens en milieu in gevaar kan komen.

Bij alle Werkzaamheden die gestopt worden dient direct de uitvoerder in kennis gesteld te worden. Werkzaamheden mogen pas voortgezet worden nadat de benodigde beheersmaatregelen zijn genomen om veilig te kunnen werken.

Indien beheersmaatregelen door een medewerker van RWS gestopt zijn, dient tevens direct de Technisch Manager, contractmanager en PIV-er in kennis gesteld te worden. Ze zullen onderling afstemmen onder welke voorwaarde de Werkzaamheden hervat kunnen worden. De contractmanager zal over de stillegging en voorwaarden voor hervatting van de Werkzaamheden in contact treden met de ON.

Noot: In verband met de wettelijke zorgplicht van RWS als opdrachtgever voor veiligheid kunnen door RWS aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn indien de opdrachtnemer haar verantwoordelijkheid op het gebied van veiligheid onvoldoende invult.

7 Verantwoording van BTO-keuzen

De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) heeft geconstateerd dat Opdrachtgevers op basis van het Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 2.28 lid f bouwkundige, technische en organisatorische keuzen maken maar dat dit soms onbewust gebeurt en/of dat een goede onderbouwing daarvan niet is gemaakt of is vastgelegd. Daarbij is vaak niet terug te zien of de arbeid hygiënische strategie toegepast is tijdens het maken van deze keuzen.

In alle fasen van een (bouw)project worden betrokkenen voor dilemma's gesteld waarbij keuzen gemaakt moeten worden. De keuzen die gemaakt worden kunnen van invloed zijn in de volgende fasen van het (bouw)project.

RWS staat vooral voor dilemma's die in de verkenningsfase al gemaakt zijn.

De opdrachtgevers staat vooral voor dilemma's die in de uitvoeringsfase gemaakt worden.

Ongeacht welke BTO-keuzen gemaakt worden, zal dit ten alle tijden gevolgen hebben op de veiligheid en gezondheid van de medewerkers die voor of namens RWS-werkzaamheden uitvoeren. De aanwezige risico's die door een BTO-keuze geïntroduceerd worden moeten zoveel mogelijk vermeden worden. Het reduceren van deze risico's wordt gedaan door beheersmaatregelen te nemen. In het Arbeidsomstandigheden artikel 4.4 is vastgelegd dat bij het nemen van beheersmaatregelen de volgorde van de arbeidshygiënische strategie aangehouden dient te worden.

Het toepassen van de arbeid hygiënische strategie tijdens het maken van BTO-keuzen is een belangrijk onderdeel om de gemaakte keuzen dan ook te kunnen onderbouwen. Dit is een essentieel onderdeel dat door de NLA terug moeten worden gezien bij de gemaakte BTO-keuzen.

De (BTO) keuzen over het onderhavige project zijn uitgewerkt in het BTO-keuze sjabloon van RWS (zie bijlage D).

De opdrachtnemer dient de BTO-keuzen die hij maakt in de uitvoeringsfase ook uit te werken in het BTO-keuzen sjabloon van RWS.

8 Opleiding en instructie

8.1 Voorlichting en opleiding RWS

Als werkgever is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de eigen werknemers (incl. inhuur). Dat wil zeggen dat werknemers beschermd moeten worden tegen de gevaren en risico's van het werk. Voor bescherming tegen de risico's van het werk (ook op de bouwplaats) moeten de medewerkers worden voorgelicht, geïnstrueerd en tijdig de beschikking krijgen over geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen.

Als opdrachtgever bewaakt RWS de (integrale veiligheid) van projecten voor alle betrokkenen bij RWS. Daartoe wordt in dit IVP, informatie gegeven over de risico's op de werklocatie en worden eisen gesteld aan voorlichting, opleiding en instructie door opdrachtnemer.

Alle projectmedewerkers die project locaties bezoeken in het Areaal dienen VCA-vol gecertificeerd te zijn. Daarnaast dienen zij ook de beschikking te hebben over een geldige Generieke Poort Instructie (GPI), eveneens zijn zij verplicht tot het volgen van de Veiligheidsintroductie Rijkswaterstaat (VIR) en de e-learning Integrale Veiligheid. Alle projectmedewerkers van Rijkswaterstaat hanteren daarnaast de veiligheidshuisregels Rijkswaterstaat.

8.2 Opdrachtnemer

Medewerkers van de opdrachtnemers welke werkzaamheden zullen gaan uitvoeren in het areaal van Zee & Delta – A vaarwegen dienen te beschikken over de noodzakelijke opleiding en certificaten. Dit zijn de GPI, VIR (veiligheidsintroductie RWS) en VCA-basis c.q. VOL.

Het is aan de Opdrachtnemer om een specifieke Werkinstructie op te stellen en voorlichting te geven aan de eigen werknemers, onderaannemers, personeel van de Opdrachtgever en bezoekers van de bouwplaats, waarin de risico's en de beheersmaatregelen worden toegelicht. Opdrachtnemer dient hierbij invulling te geven aan en te zorgen voor de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.

Minimale eisen die gesteld aan een goede voorlichting:

- De voorlichting en instructie afstemmen op de kennis, kunde en taal van de werknemer;
- De voorlichting en instructie in woord en schrift ter beschikking stellen in een voor de werknemer begrijpelijke taal.
- De voorlichting en instructie afstemmen op de resultaten en beheersmaatregelen zoals beschreven in de RI&E;
- Aantoonbaar te maken dat de voorlichting en instructie heft plaats gevonden;
- De voorlichting en instructie aanpassen als gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding geven;
- Er is afdoende en deskundig toezicht bij werknemers jonger dan 18 jaar, als dit toezicht niet voldoende is en instructies niet op de locatie gegeven kunnen worden, mogen deze jongeren geen risicovol werk uitvoeren;
- Werknemers wijzen op een gebruiksaanwijzing van arbeids- of persoonlijke beschermingsmiddelen en zien toe op het juiste gebruik ervan;

- Werknemers wijzen op het gevaar van machines in de directe omgeving, ook als ze van deze machines niet rechtstreeks gebruikmaken.

8.3 Inhoud van de voorlichting

De medewerkers dienen ten minste voorlichting te ontvangen over:

- De wettelijke verplichtingen en het Rijkswaterstaatbeleid t.a.v. veiligheid;
- Toegang tot projectlocaties;
- De (verkeer)regels op de projectlocaties;
- De gedragsregels;
- De regels voor een veilige werkomgeving;
- Het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen;
- Het aanspreken op onveilig gedrag;
- Het stilleggen van werkzaamheden;
- Hoe te handelen bij een ongeval;
- Het melden van incidenten;

Daarnaast wordt van de opdrachtnemer verwacht dat de volgende zaken minimaal op en rondom de bouwplaats zijn gerealiseerd en aantoonbaar gemaakt kunnen worden d.m.v. een handtekeningen lijst:

- Iedereen een veiligheidsinstructie;
- Start werk instructie voorafgaand aan de werkzaamheden op wisselende locaties en bij wisselende personele inzet;
- Vluchtroutes t.b.v. calamiteiten.

8.4 Project specifieke veiligheidsregels

De werkzaamheden dienen uiterlijk dinsdag 12:00 uur in de week voor de werkzaamheden gemeld te worden bij:

- COK email: COK@RWS.nl ;
- Dagelijks melden bij de beveiliging van het Topshuis;
- Dagelijks voor aanvang van het werk en bij beëindiging van het werk telefonisch melden bij het COK Tel: 088-7983388.

Bijlage A Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige life cycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen cf kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of het preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van Werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Tunnelveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.

Bijlage B Ontwerp RI&E

Deze bijlage bevat de concrete risico's verbonden aan Werkzaamheden binnen de projectscope, te wijten object specifieke risico's en samenlooprisico's. Deze vormen de basis voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP.

Bijlage C Specifiek meldschema incidenten

Bijlage D – BTO Keuzen